

Dik Manusch

SE MÄNNISKAN

Nr 3, 2016

Till stöd för utsatta medmänniskor

Husvagnsliv

Özz
Nûjen
SIDA 12

Sabina Wall

**Sverige, ta ert
ansvar!**

Fredrik Larsson

Att gå mot solen

Helén Lindgren

**Sång för
mångfald**

Dik Manusch

SE MÄNNISKAN

Svensk Handel vill att butikerna ska få rätt att mota bort tiggare eller andra som de anser stör. Vägrar de lämna lokalen ska de kunna dömas för olaga intrång. Denna så kallade fredade zon ska sträcka sig fem meter från butikens entréer.

Men vilka är det som stör? Inte är det Frälsningsarméns kokande gryta, eller Röda korsets sparbössa. Inte är det heller den lokala skolklassen eller idrottens eviga försäljningar. Just nu är det våra EU-migranter som ska avisas och det oavsett om de säljer saker eller tigger.

Var kommer det att sluta? Sverige brukar slå sig för bröstet och skryta om att vi har en fungerande polismyndighet. En sådan polismyndighet måste väl ändå klara av att avvisa störande personer från butiker om de bryter mot våra lagar? Handlarna vill ta lagen i egna händer och agera poliser för att godtyckligt avvisa fattiga människor. Om handlarna tillåts skapa ett organiserat medborgargarde, som sorterar vilka som får vistas utanför butiken, har vi gått över en farlig gräns. Då börjar det likna strömningar som fanns under 30- och 40-talet i Sverige.

Samtidigt har Sveriges riksdag tagit beslut om att ändra lagen om mottagande för asylsökande från och med den 1 juni i år. Lagändringen innebär stora förändringar. De som ska avvisas förlorar sin inkomst och rätten att bo kvar i asylboenden i väntan på att de ska lämna landet. Om någon vägrar lämna sitt hem, där de i många fall har bott under flera år, flyttas de med tvång. Ingen vet hur länge

det kommer att dröja innan de flygs härifrån efter ett avslag. Med lagändringen riskerar vi därför att få fler människor vars enda utväg till försörjning blir tiggeri.

Vad blir nästa steg i utvecklingen? I Sverige är våra offentliga rum, än så länge, till för alla oavsett inkomst. Men staten förändrar lagar och ingen vet hur framtiden kommer att se ut eller vem som drabbas nästa gång. Samhällsklimatet hårdnar och om vi dessutom ska tillåta privatpersoner att skapa medborgargarden för att ta lagen i egna händer är vi farligt ute. För vem vet vilka som kommer drabbas då; kanske missbrukare, hemlösa, pensionärer eller de med avvikande klädsel.

Förslaget från handlarna är ett bevis på att det är pengar som styr och inte medmänsklighet. Förslaget skulle, om det förverkligas, också skapa ett nytt fenomen där klass kommer att bli mer tydligt i våra butiker. Medelklassen kommer att ha råd att handla i de butiker som lägger kostnaden för sina medborgargarden på matpriserna och låginkomsttagare handlar i de som inte gör det.

I Sverige är det staten som stiftar lagarna och har ansvaret – inte handlare, aktivister eller kyrkor. I ansvaret för lagstiftningen ingår att se det större perspektivet, det som omfattar mer än området fem meter utanför en affär. Det perspektiv som omfattar det faktum att fattigdom inte går att lagstifta bort och inte heller går att utesluta från våra offentliga rum. Att särbehandla de som har det

sämst ställt negativt är att skapa ett segregerat samhälle, ett Vi- och Dem-samhälle, där pengar ger rätten att bestämma över dem som inget har.

Sverige får redan nu kritik från FN för att vi inte uppfyller de krav som ställs på oss när det gäller mänskliga rättigheter. Att låta asylsökande hamna i ett ingenmansland utan pengar och bostad eller att låta handlarna skapa medborgargarden lär inte minska FN:s kritik. Sverige har en gång i tiden varit ett föredöme för andra länder när det gällt mänskliga rättigheter, men idag är det inte så. Sverige har slagit in på en farlig väg där människor i utanförskap ses som något man ska mota bort istället för att försöka hitta lösningarna på hur man ska

hjälpa dem. De som styr vårt land måste ändra riktning och lära sig av vår historia.

Linda Lundqvist
Ordförande för föreningen RUNG, initiativtagare till Hjälp Västerbottens tiggare, krönikör i tidningen Arbetaren.

Dik Manusch | nummer 3, 2016

Dik Manusch ges ut i samarbete med den ideella föreningen Dik Manusch vänner. Tidningen är religiöst, partipolitiskt obunden och alla artiklar har skänkts av sina författare.

Vill du också bli en medskapare? Eller vill du vara med och bidra på andra sätt, ekonomiskt, tryck, reklam, mm skriv till oss på dikmanusch@gmail.com.

Ansvarig utgivare
Helen Hugosson Strandemo

Redaktör
Britt-Inger Hedström Lundqvist

Redaktionen
Linda Lundqvist

Layout
Renate Fiala-Lundström

Omslagsfoto
Simon Lidestav
'Vetuta och Vetuta'

Tryck
MittMedia print Sundsvall

Britt-Inger Hedström Lundqvist

Helen Hugosson Strandemo

Cementerandet av klassamhället ser ut som en handling av godhet

Ingen ska vara beroende av frälsis grytor. Det måste vara en grundläggande tanke, annars är det inte längre tal om ett värdigt samhälle.

Igår nåddes vi av nyheten att det i Stockholm, troligtvis Rågsved, kommer öppnas en speciell matvaruaffär dit ekonomiskt svaga kan gå och handla till extra låga priser. Det läggs fram som en satsning från Stadsmissionen där man tar vara på varor som annars skulle ha slängts i den vanliga handeln.

Det låter ju bra. Eller?

Det finns dock ett litet problem. Initiativet är i grund och botten ett initiativ från en av landets rikaste, Antonia Ax:on Johnson. Ax:on Johnson har under många år varit noga med att poängtera sitt engagemang i Stadsmissionen och deras välgörenhetsarbete. Vad gör då det här värre än vanligt välgörenhetsarbete med dess inbyggda ovanifrånperspektiv? Är det inte bra att fattiga har möjlighet att köpa billigare mat?

Givetvis är det bra om det kommer finas billigare mat tillgänglig för dem som har det knapert. Problemen är dock flera. Genom att låta privata aktörer lösa matförsörjningen för dem som har det sämst så flyttar man ännu mer av vårt gemensamma ansvar till privata aktörers välvilja. Något som märks redan i den inledande texten där man konstaterar att för att man ska få handla för de låga priserna så ska man "söka medlemskap" dvs. genomgå kontroll för att bevisa att man är tillräckligt fattig för att vara värdig hjälp. Det handlar alltså om att privata initiativ kräver ytterligare kontroll av en grupp som redan utsätts för en sanslöst integritetskränkande kontrollprocess av det offentliga. Välviljan är alltså villkorad, samtidigt som det, som en följd av att det inte är en offentlig verksamhet, saknas insyn enligt de regler som lagen stipulerar i offentlig verksamhet. Ansvar för människors försörjning skjuts alltså i praktiken över från en relativt kontrollerbar offentlig verksamhet, till en i praktiken godtycklig och sluten privat verksamhet.

Det faktum att det är Ax:son Johnsons Axfood som står för finansiering och större delen av butikens varor luktar också illa. En av de mäktigaste i landet, som alltså tillhör dem som har mest att säga till om vår samsällsättningsgrad, lönebildning och sociala skyddsnäts utformning. En av dem som rent tekniskt ser till att många löntagare har usla löner genom lönesättningen på hennes företag. En av dessa som har tjänat mest på de ökade klyftorna de senaste åren, väljer alltså istället för att jobba för minskade klyftor, att lösa problemet med matsvinn i sina butiker genom att skapa en ny marknad där ekonomiskt svaga, som klarar kontrollen, ska betala för det hon annars själv fått betala för att bli av med. Samtidigt bygger hon upp bilden av sig och sina företag som goda filantroper som tänker på de svaga i samhället. Hyckleri kallas det för i andra sammanhang.

Att skapa privata institutioner för att lösa det som ska vara vårt gemensamma ansvar cementerar dessutom ytterligare ett samhälle där klyftor är en självklarhet. Ett samhälle där vissa matvaror, de färska, fräscha och

finna, reserveras för de rika och de kantstötta, halvgamla och ratade matvarorna ska gå till de fattiga.

Det är som sagt bra att ekonomiskt svaga får tillgång till billigare varor samt att matsvinnet där användbar mat kasseras minskar. Men den här satsningen luktar cyniskt samvetsköpande i kombination med smart avfallshantering från Johnsonsfärens ledning.

Mikael Eriksson
punschverandan.se

Tidningen Dik Manusch

Vill du bidra med gåvor till tidningen Dik Manusch fortsatt existens?

Swish: 123 106 94 34

Bankgiro: 893-0703

Sverige, ta ert ansvar!

Ta ert ansvar för de människor som söker sig hit då deras egna land avskyr dem mer än pesten, då deras egna land värderar dem mindre än det minsta.

Det är ingen nyhet att romer varit ovälkomna i Sverige och än idag får de inte samma bemötande som andra. Vad är det som gör att dessa människor anses mindre värda än andra som flyr sina hemländer? Är det så simpelt som att de inte flyr ett krig? I min mening har det länge pågått ett slags kring gentemot denna grupp, ett krig som sträcker sig flera århundraden tillbaka i tiden och som ännu inte mött ett slut.

Överallt ser jag människor skriva att vi inte ska ta ansvar samtidigt som de skriver att det är fruktansvärt hur de blir behandlade hemma, vill vi verkligen vara lika dåliga? Jag tror att de flesta kan enas om att ingen ska behöva bo utomhus eller gå hungrig inom Sveriges gränser men trots det så fortsätter vi att försämma förutsättningarna för denna, redan utsatta, minoritet: Dessa människor jagas omkring som djur på våra gator, de vräks från sina enkla men ack så välbehövliga boningar och detta sker utan något

som helst hållbart alternativ presenterat. En enkelresa hem, tillbaka till misären, är vad som erbjuds.

I Umeå kommun anser man att "de kan söka lägenhet som alla andra". Riktigt så enkelt är det dessvärre inte då det för det första råder bostadsbrist i mer eller mindre hela landet och för det andra så krävs det ett svenskt personnummer för att ens en gång kunna ställa sig i kö för lägenheter. För att få personnummer krävs ett jobb, något som i sin tur blir problematiskt om man inte kan språket. "SFI!" tänker nog många då. Nej, det får man tydligen bara om man lyckats bli folkbokförd, vilket man blir om man har jobb. För dessa människor blir helt plötsligt moment22 ett faktum!

Det pratas ofta om att det inte är en långsiktig lösning att sitta och tigga. Det är förvisso sant men varför ser vi då inte till att ge dem de förutsättningar som behövs för att ta sig ur denna onda cirkel, istället för att köra iväg dem och sedan slå sig för bröstet som om man gjort något bra? Är det så vi ska bli ihågkomna i framtiden, som ett land som inte välkomnar alla för den de är?

På senare tid har det skett flertalet avhysningar runtom i landet och jag möts av samma frågor av de utsatta, främst då i min egen kommun, "Vart ska vi ta vägen?!". En kvinna var djupt bekymrad då polisen nyligen kom för att jaga iväg dem. Trots dålig hälsa, hög ålder och brist på pengar får varken hon eller hennes man någon hjälp - någonting de inte är ensamma om då det kommer till denna grupp människor. "Vi tillhör inte någon, ingen vill veta av eller ta ansvar för oss - varför?!".

Jag finner det ytterst svårt att försvara kommuners, och överlag Sveriges, agerande gällande romernas situation. Många av dem som sökt sig hit sitter på diverse utbildningar, de är arbetsvilliga men har inte haft någon möjlighet att få ett jobb då de kommer från ett så pass antiziganistiskt och korrupt land som de ofta gör. Ge dem åtminstone en chans att lyckas här - det finns ingen som frivilligt sätter sig upp emot 10 timmar om dagen utanför en affär för att sedan lägga sig för att sova i en genomfrusen husvagn, kall bil eller under en presenning i ett skogs-bryn!

Foto och text: Sabina Wall

Foto: Josh Armfield

På måndagmorgnarna öppnas dörarna på EFS-kyrkan i Luleå för att ta emot försäljare av gatutidningen Dik Manusch. Där har försäljarna nästan sedan Dik Manusch första nummer hämtat ut sin bunt tidningar som de sedan begett sig ut för att sälja på olika platser runt om i Luleå med omnejd.

Till en början var det just bara tidningsutdelning som ägde rum på måndagarna, men verksamheten har kommit att utökats alltmer. Sedan en tid tillbaka finns Café Dik Manusch i Efs-kyrkans lokaler, där det förutom utdelning av tidningar hålls en kort andakt under vilken en bibeltext läses på både svenska och rumänska. Det bjuds alltid på kaffe och te och smörgåsar.

Natalie Caron Elfgren är en av de som regelbundet finns med på måndagmorgnarna. Hon berättar att besökarna mestadels är EU-migranter från Rumänien, men att det händer att andra besökare kommer för att dricka kaffe och samtala. Antalet besökare varierar från allt mellan 7 till ett 30-tal. "Flest kommer när vi delar ut en ny utgåva

av Dik Manusch". Hon berättar att det erbjuds dusch och ett besök i klädförrådet om det finns tillräcklig bemanning för det. Sedan Nathalie fick frågan om hon ville vara med på måndagarna har hon varit där nästan varje måndag.

Natalie Caron Elfgren

Hon fick höra att det även skulle fungera som ett språkcafé vilket hon blev intresserad av: "Vi har försökt att ha ett språkcafé och uppmuntrat rumänerna att prata svenska. Intresset har varierat. När efterfrågan efter tidningen är stor fokuserar vi på det. När det är lugnare försöker vi få de att prata lite svenska medan vi dricker kaffe och te." Ett trevligt inslag, tycker Nathalie, är när någon av gästerna ibland tar fram gitarren eller sätter sig vid pianot spontant och spelar. Nathalie tycker att stunden på måndagarna är både trevlig och givande.

Just nu är det sommaruppehåll tills nästa nummer av tidningen anländer i augusti. Hon vill dock passa på att berätta att det behövs fler volontärer till Café Dik Manusch i Luleå för att möjliggöra att verksamheten ska kunna erbjuda både dusch och besök i klädförråd för den som behöver det.

Om du vill vara volontär, kontakta gärna Josh Armfield.

josh.armfield@efsnorrboten.nu

Jenny Larsson

Jamojamo dansade på Sång för mångfald.

Foto: Lina Eriksson

Nyligen fylldes Rådhusorget i Umeå av sång, musik, rytmer, tal och dans, under den drygt halvannan timme som "Sång för mångfald" för tredje året i rad arrangerades. I år blev det på världsdagen för kulturell mångfald.

Programmet var välfyllt med körsång av fem körer, afrikansk dans med Jamojamo, jojk med Lena Nilsson, sambarytmer med Umebatucada, fiolpolska med Johan Lingegård, soul av reggaebandet JAMBB och rock av Rhino Kazam (med Sara Lundmark som sjungande trummis). Mona Roukachi, tidigare idolvinnare i Marocko, sjöng Michael Jacksons Will you be there, med Septemberkören och Brösttoner, och Mona var även, tillsammans med Armita Ghazinezam från JAMBB, solist på Som många toner, uppbackade av den hundrafaldiga, gemensamma kören (dvs. Sång-

kraft, Umeå Pop- och Rockkör, Happy Mix, Septemberkören samt Brösttoner).

Några av sångerna som framfördes var specialskrivna för "Sång för mångfald" (ljudfiler och noter finns på: <https://sangformangfald.wordpress.com>) av Helén Lindgren i Brösttoner, som tillsammans med konferencieren Kenneth Nordgren från Svenska kyrkan i Umeå, tog detta initiativ. Övriga arrangörer var David Bergqvist från Sensus och Armita Ghazinezam från Studieförbundet Vuxenskolan. Samtliga studieförbund i Umeå hade undertecknat det upprop för "Sång för mångfald" som lästes upp. I uppropet inkluderades alla former av mångfald: etnicitet, kön, könsidentitet, sexualitet, religion, klass, funktionsnedsättning, bakgrund, ålder, etc. Människor liknades vid toner och slutsatsen var att

det behövs många toner, många variationer, för att det ska bli musik. Upprinnelsen till "Sång för mångfald" var en aggressiv, rasistisk inbrytning på Rådhusorget 2013, där idén föddes att

omvandla denna händelse till dess motsats, dvs. en sjungande manifestation för mångfald.

Förutom de gemensamma körsångerna, som dirigerades

Gemensamma kören leds av initiativtagaren Helén Lindgren.

Foto: Catharina Andersson

Jenny Näslund höll ett innerligt tal.

Foto: Catharina Andersson

av Helén Lindgren, Siw-Marie Nyman respektive Ange Turell, hade varje kör ett eget framträdande. Vid Sångkrafts All the things you are, under Leif Åkessons ledning, uppstod ett andäktigt lyssnande. Happy mix, under ledning av Elisabeth Holm, bjöd på ett potpurri av

musik från olika delar av världen, ackompanjerade av Marcel Mukdad på stränginstrumentet ud. Umeå Pop- och Rockkör sjöng Send me an angel, medan Septemberkören sjöng Naci en Alamo och Brösttoner Det sägs att den som hatar är rädd. Jenny Lindberg, piano, och Pelle Hjelmér, slagverk, ackompanjerade flera av körsångerna.

Mellan musikakterna hölls korta, kärnfulla tal. Jenny Näslund, Synskadades Riksförbund och körsångare i Septemberkören, höll ett innerligt tal om att våga mötas som människor. Milly Marindi från Mama Africa, reciterade Nelson Mandela och Daniel Tollefsen från Altamirano, Folkets bio, talade om vilkas berättelser som kommer fram. Musikern Emma Swanström talade om det befriande i att lämna sina fördomar bakom sig. Bjerre Ljungberg, berättade om nätverket Vän i Umeå och Ola Nordebo, ledarskribent på VK, beskrev mångfald som

frihet för människor, hänsyn till människor och solidaritet mellan människor. Slutligen talade människorättsaktivisten Margaret Gärding, om medmänsklighet och om vikten av omsorg för sårbara människor, såväl i Sverige som i världen, för

att hålla ihop ett samhälle. Årets "Sång för mångfald" blev en mycket variationsrik och berörande upplevelse.

Helén Lindgren

Mona Roukachi och Armita Ghazinezam sjunger solo till den hundrafaldiga kören bestående av Sångkraft, Umeå Pop- och Rockkör, Happy Mix, Septemberkören och Brösttoner.

Foto: Cynthia Iteka/Seinab Al Harbi

Min vrede är obekvä

Det finns en idé i vårt samhälle att ilska och hat är skadligt. Vi ska vara civiliserade och dämpa vår vrede, för hat föder endast mer hat. Vi ska analysera problemen mellan oss och lösa dem med samtal. Vi lär våra barn att vara förstående, eftertänksamma och att inte döma folk på förhand.

Jag läser en intervju med en person från Svenskarnas parti. Mot en bakgrund av en blomstrande trädgård nära havet förs ett samtal om hur han inte vill "slå ut andra människor", bara "bevara det svenska".

I partiprogrammet kan man läsa om hur folk ska delas upp och värderas efter förmenta genetiska skillnader. I praktiken misshandlas och knivskärs meningsmotståndare och andra som inte passar in i partiets världsbild. Inget av detta kommer fram i frågorna under intervjun. Det är ett lugnt och civiliserat samtal. Ingen ilska eller hat, förutom det som smiter ut mellan raderna.

Det finns en idé i vårt samhälle om att

den som blir argast förlorar. Den som stör ordningen är också den som är det största hotet. Den som gör saker i smyg när endast den slagna ser stör inte resten. Den som bara slår dem som ändå ingen lyssnar på kan slå i tysthet under väldigt lång tid.

Jag försöker att inte bli arg i onödan. Jag hindrar mig, om jag kan, från att bli förbannad på personer som smiter före mig i kön och tänker hellre att hen säkert hade ett skäl. Jag tror på förståelse framför förebräelse. I diskussioner försöker jag hellre fråga än förbanna. Jag ångrar mig varje gång jag höjer rösten mot mina barn för jag vet att det inte har någon effekt på hur de kommer att handla nästa gång i en liknande situation.

Fascismen är dock inte mitt barn som först håller ut mjöl på golvet men sedan säger förlåt med stora ögon. Det är inte grannen som röker på balkongen nedanför men samtidigt ställer upp med hjälp när det behövs. Fascismen har inte två sidor, där den ena slätar över den andra. Min vrede

är inte tänkt att få någon att lära sig. Jag vill inte att fascismen lär sig av sina misstag. Det finns ingen anledning att hejda min vrede för min vrede är inte tänkt att förändra utan att förstöra.

Fascismen går genom städerna i skjorta och slips. Den står där med sina fanor, ordnad och osynlig. Min vrede syns. Den stör och är obekvä. Den skaver på de mest otillgängliga ställen. Kamerorna följer minsta rörelse. Den utan skuld får inte kasta första stenen.

På nätterna åker skjortan av och fascismen visar sitt sanna jag. Inga kameror finns för att föreviga störningarna. Min vrede syns. Den stör och är obekvä. Den skaver på de mest otillgängliga ställen. Min vrede är inte tänkt för att skapa nytt eller för att bygga relationer. Den är tänkt att riva draperiet som skjortorna vävt så att det inte längre ska dölja det som många inte orkar se.

Cecilia Höglund
Publicerad i Arbetaren

Foto: Anneli Sandberg

I världen finns de frälsta och ofrälsta. Vad tro det gäller varierar i högsta grad, men få är mera trosvissa än de övertygade husvagnsdyrkarna. Det är lite som med dragspelsfolket: det finns de som är ägare, de som använder det ibland, de som lirar på allvar, de seriösa och så DRAGSPELARNNA. I sistnämndas fall kvittar det hur det låter, men själen är uppfylld till brädden med själva saligheten i utövandet, identiteten svämmar över av bälgföringens vågor och det är liksom början och slutet för hela existensen. De verkligt frälsta saknar det mått av sund distans som förebygger mycket elände, det vet han som stängde bälgen, satte ner spelet och sänkte snöpte sig själv. Dragspelande har sin tid, nudism sin. Är man verkligt frälst måste allt annat anpassa sig därefter.

Ibland krockar storheterna ordentligt och då kan det mesta inträffa. Min Dåvarande hade för sina sista slantar och enorm entusiasm köpt en husvagn för att kunna utforska landet med den frihet som följer med hus på ryggen. Bra dragbil hade hon och försedd med dessa båda inträdde hon sedermera i mitt liv. Själv är jag en av de Seriösa på dragspelsfronten, akademiskt utbildad på området dessutom även om titeln "Drag. Mag." är ett påhitt.

Eftersom jag har en kropp som motarbetar de flesta aktiviteter har konserterande och spelande utanför hemmet blivit allt svårare. Men så kom min Dåvarande på att husvagnen naturligtvis skulle kunna utgöra nyckeln till lösningen. Med dess hjälp, sa hon, kunde jag ta spelet i lagoma portioner och ha en bra bädd att lägga mig på för att hämta mig mellan varven. Inte behövde jag köra hem efteråt heller. Jo, det lät onekligen väldigt bra. En premiärtur planerades in i semestermånaden juli och jag gladdes i mitt inre över de perspektiv som öppnades.

Jag borde ha anat oråd när jag såg den hänförliga glansen i hennes ögon. Tendensen att gå några frälsta steg för långt fick förstås fullt genomslag. Konsekvensen blev att hon i sina ambitioners övermått stressade sig till tunnelseende och att man fick göra ideliga brandkårsuttryckningar då hon till sist i blindo gott kunde springa på en felplacerad älg och då fungerar man inget vidare i praktiskt hänseende.

Vidden av förberedelseprojektet började torna upp sig någon vecka före avfärd. Om man öppnar förvaringsutrymmena i vagnen finner man exempelvis full uppsättning av såväl vin- som snapsglas på fot samt allt

som behövs för att man utan problem kan bjuda ett större sällskap på trerätters middag tillagad på de två(!) spisarna. See? Husvagnens inre är kompakt fylld under färd, därför måste det blytunga gamla förtältet upp, ty där har de prylarna sin plats. Nu skulle den städas och allt komma i ordning. Exunt Omni!

Dygnet före avresan för hon som trådmataren på en symaskin. Längre ska jag minnas mögelsaneringen av förtälmattan, ty förtälmatta måste man tydligt ha. På något sätt spillde alla sådana stora och bökiga saker över på mig. Och jag som trodde att husvagnen skulle med för att bespara min kropp slitage. Silly me. Klockan två på natten kvällen före avresa stöp jag isäng som det vrak jag började bli. Då var hela gräsmattan full av husvagnsutrustning. Jag vet fortfarande inte om hon sov alls den natten. Själv var jag välsignat medvetlös på morfin, enda sättet att kunna ligga ner överhuvudtaget.

Avgjort försenade, utsjaskade, tunnelseende, ledbrutna och rengjorda i racerfart kom vi iväg med ett lass vars totalvikt inte hörde hemma inom mina behörigheter. Detta utspelade sig turligt nog i Västerbottens

inland och Citroëns patent såg till att bilen höll balansen. Det SÅG lagligt ut. Så kom vi till platsen för spelningen och tilldelades stället där vi skulle ha vagnen. Det var då jag insåg att "sen" och "jag är faktiskt här för att spela" inte var förenligt med "förtält". Det skulle upp. Nu! Annars kunde man inte vistas i vagnen och alla saker kunde ju inte bara läggas på marken! Nej, nej...

Grusplan med stenfyllning, gammalt förtält med pinnar. Runddragna bultskallar till stödbenen på vagnen. Och så ett gammalt, blytungt förtält som måste apteras rätt i skenan på vagnen för att komma rätt-vänt. Inga problem, sa hon, ty hon hade en lista med noter steg-för-steg hur man skulle göra. Hon läste och instruerade mellan sitt eget plock med tusen småsaker medan jag skulle brotta upp helvetet, ursäktat, förtältet på vagnen.

"Du ska gå från höger till vänster!" höjtade hon. Jag lyfte, tryckte, drog samt svor mellan tänderna över den extremt motviliga konstruktionen som dessutom var sällsynt bakvänd till utförandet. Genomsveffig och med skrikande rygg hade jag efter bortåt en timme fått fast det hela och började dra ut tältet - som var avigt. Det ska det inte vara, så mycket insåg vi båda. "Du måste börja med andra änden på listen om det ska bli rätt" sa den frälsta. Jahaja. Vika ihop, få runt fanstyget - något slags smärting - från andra änden och... då satt ju tältets list på insidan! Det hade möjligen kunnat användas för att omsluta vagnen tillsammans med ett antal stenar för att sänka det hela i sjön intill, fantiserade jag under stigande blodtryck.

Nu började jag ha allvarliga invändningar: "Är du säker på

att det stod FRÅN höger?" Jodå, hon var så säker så. "Eller 'från höger', det stod 'MOTSOLS', sa hon. Jahaja... I en halvtimme stod jag och vände och vred, men till sist fanns bara en möjlig lösning. Man måste gå från vänster till höger, dessutom såg fästena ut som att det var tänkt på det viset. Åter undrade jag om hon verkligen var säker på att det stod "motsols" på lappen. "Absolut" blev det något sura svaret. Det var minsann hon som var husvagnsproffset i huset.

"När skrev du ner det här?" undrade jag. "Inte jag" svarade hon. "Det gjorde mitt ex när vi gjorde Sverige Runt. Och det funkade varje gång, så det är rätt".

"Genomsveffig och med skrikande rygg hade jag efter bortåt en timme fått fast det hela och började dra ut tältet - som var avigt. Det ska det inte vara, så mycket insåg vi båda."

En misstanke började gry djupt i mitt händiska inre. Hon hade förstås aldrig satt upp tältet själv, det hade någon annan gjort, så hennes erfarenhet var endast från sidan... "Ta hit lappen, få se" sa jag. Hon kom viftande med den och pekade. "Se själv, här står det: GÅ MOT SOLEN". Då gick minst ett par säkringar i mitt inre. Jag håller en ära i min förmåga till självbehärskning och att inte okväda andra. Men jag hade helvetiskt ont, var fullständigt utpumpad och hade ägnat tre värdefulla timmar åt att brottas med först vagnen och sedan tältet. Jag RÖT:

"Det står förihelvetet 'GÅ MOT GASOLEN!'" (som sitter fram-till).

"Gör det" sa min Dåvarande förvånat. "Är det där ett G?"

"Ett stort, fett skrivstils-G. Varför i Herrans Namn skulle han annars ha satt dit tecknen före -solen?"

"Jag trodde att pennan inte färgat så att han fått jobba igång den" blev svaret, "men nu när du säger det, så..."

Det var enda gången husvagnen och jag varit på färd samtidigt, det var också den enda gång jag stirrat på henne och rutit "ÄRTHJÄRNA" med övertygelse. Eljest bara alltför resonabel, var mitt "NEJ" kompromisslöst när eventuella turer med vagn senare kom på tal.

Hemlöshet dödar

Han hette Jack Robinson och besökte Svenska kyrkan i Liverpool varje söndag. Efter gudstjänsten och kyrkkaffet brukade han dröja sig kvar och spela och sjunga. Han sa var han bodde, men hans klädsel och hygien talade ett annat språk.

Han var hemlös och hade varit så i många år men ville inte kännas vid det. Han dog i en källartrapp. Ingen ville ta hand om honom, han var ensam, oändligt ensam.

I Stockholm några år senare vakade jag i storkyrkan. Det var bitande kallt och ett flertal hemlösa kom och övernattade i värmen. Det var en erfarenhet att möta dessa människor. Däremot tycker jag inte att det var en nyttig erfarenhet, jag hittade ingen nytta i våra möten, endast ensamhet. En kvinna jag känner saknar bostad. Det är i min lilla hemby, ett samhälle där ingen egentligen skulle behöva vara hemlös. Men kvinnan får ingen bostad av socialförvaltningen. Hon anses inte kunna sköta sig.

Sköta sig, vilket märkligt uttryck...

En riksdagspolitiker sa en gång att alla har ett val, även hemlösa. Sköter de inte sitt val, sa hon, är de onormala och lever i utanförskap.

Normal, vad är normalt? Är det normalt att neka människor en bostad för att deras livssituation, av olika anledningar, har blivit en vardag i ensamhet, i drogmissbruk

Efterspelet för min del blev tre dagars sängläge samt två insikter: 1) ska jag någonsin ge mig något liknande igen ska jag ha skriftligt - maskinskrivet - på att inte behöva lyfta ett finger och 2) jag har tydligen ett ställe där till och med jag börjar tilldela folk epitet. Tydligen ska det husvagn till för att ta sig dit, med möjlighet till övernattnings på vägen...

Fredrik Larsson

eller helt enkelt ett arbetslöst utanförskap? Skulle det inte vara mer normalt att säga: Vi stöttar dig i din vardag! Vi tar dig på allvar! Just det, vi tar varandra på allvar, vilket drömscenario för ett demokratiskt samhälle... Och utanförskapet, jag har i hela mitt yrkesliv träffat människor i utanförskap. Men jag har alltid jobbat med viljan till innanförskap.

Det mest normala borde vara att öppna och släppa in människor. Då kanske Jack Robinson inte hade behövt dö i en källartrapp i stadsdelen Croxteth i Liverpool en ruggig vinternatt.

Björn Blid

Foto: Anneli Sandberg

Varför skäms vi för våra tårar?

Student, bröllop eller stora födelsedagsfester. Sammanhang där det passar att hålla de där festtalen, ofta för att hylla en person. I de flesta fall är det personer som står nära varandra. Som betyder mycket för varandra. Det är inte ovanligt att talen väcker mycket känslor. Det är heller inte konstigt eller fel. Däremot är det kanske något av det finaste du kan ge till någon annan. Åtminstone enligt min åsikt.

Nej, jag vill inte höra några tal. Det kommer bara förstöra mitt smink. Jag gråter så lätt. || Jag tänker inte gråta under några tal... Haha, du storbölade under talen till dig! || Oj! Varför blev han så känslös?

Det är det här jag hör i samband med dessa tal. Det är pinsamt med en röst som spricker och tårar som rinner. Som om vi ska skämmas över våra känslor. Som om de är något fult. Jag beundrar de som ställer sig och håller ett tal och visar sina känslor öppet. I många fall förmedlar det en stor kärlek till den person talet är tillägnat. Samtidigt vet jag att jag hade skämts något oerhört om det varit jag som hade haft det där talet och själv hört rösten spricka och känt ögonen tåras. Fast det har aldrig hänt. Jag har inte haft möjligheten att hålla så många tal men

jag har tagit andra vägar vid de få tillfällen jag har haft tal. Valt att fokusera på saker som vi kan skratta åt tillsammans. Ord som är kopplade till känslor väljs bort, framställs på ett skämtsamt sätt eller är något jag inte ens kommer att tänka på.

Sverige, Sverige älskade vän, En tiger som skäms, Jag vet hur det känns
När allvaret har blivit ett skämt, När tystnaden skräms, Vad är det som hänt

Jag tolkar det som att Kent sjunger om detta i sin låt Sverige. Om fenomenet går att generalisera men också avgränsa till just Sverige vet jag inte. Men jag tycker det är ett problem. För det handlar inte enbart om talen. Det speglar något större.

Affektmedvetenhet är en term som används inom psykologin som syftar till en förmåga att kunna känna igen, stå ut med och hantera sina känslor. Brist på denna förmåga är relaterat till psykisk ohälsa. Vår förmåga att känna igen våra känslor är något vi lär oss genom samspel med andra människor – hur de speglar, lever sig in i och sätter ord på det de tror vi upplever, eller frågar hur vi känner oss. Att sätta ord på det vi upplever är även ett sätt att både kunna stå ut med och

hantera en känsla. Vi behöver känna att där finns någon annan där för oss, för att våga uppleva våra känslor.

När vi låtsas som att känslorna inte finns där, framförallt de svåra, trycker vi undan dem. Men bara för att vi är rädda och undviker känslorna betyder det inte att de försvinner. Kanske distraherar du dig med att jobba för att slippa känna. Kanske tynger det dig och resulterar i en konstant trötthet. Kanske känner du dig ofta nedstämd utan att riktigt veta varför.

Genom att införa psykologi i grundskolan har vi möjlighet att lära barn och ungdomar om känslor och hur de fungerar, men framförallt hoppas jag att det kan leda till en större öppenhet. Att det, oavsett könsidentitet, blir mer accepterat att gråta. Att vi vågar öppna oss för de som står oss närmst och berätta om alla våra känslor. Och slutligen så önskar jag att jag i framtiden kan gå på de där studenterna, bröllopet och festerna och se att vi istället är stolta över våra tårar.

Alex Sturesson
Ledamot i Kort om Samhället

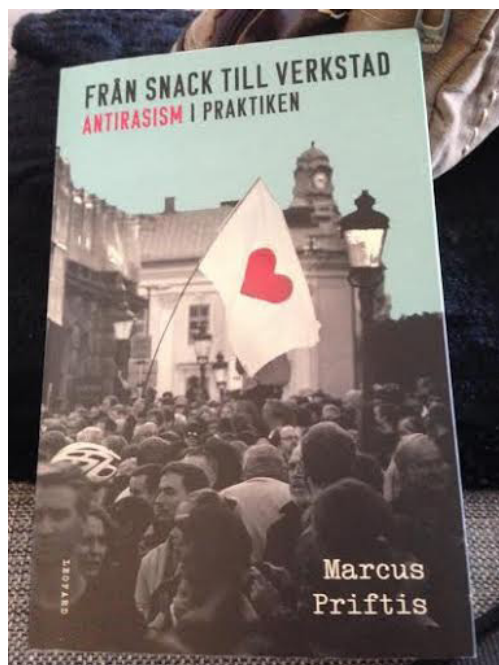
Från snack till verkstad – antirasism i praktiken är en bok som gör en glad!

Marcus Priftis har skrivit en bok om det positiva motståndet som finns mot rasism, istället för att berätta om problem vill han i den här boken berätta om några av de positiva projekt som finns på olika platser i Sverige. Han har intervjuat drygt 50 personer som berättar om sitt personliga engagemang och sina konkreta erfarenheter från olika projekt som bidrar till ett Sverige med mera mångfald och mindre rasism.

Från snack till verkstad kan ses som en handbok i hur man praktiskt kan gå tillväga för att få ett öppnare, roligare, smartare och trevligare Sverige samtidigt som resultatet för verksamheten blir långt mycket bättre än det annars skulle blivit med en homogent etniskt svensk laguppställning. I en av alla de fina berättelserna i boken lyfts ett exempel på när tränaren Patrik Nilsson fick möjlighet att bli tränare för IFK Arvidsjaur A-lag och förstår att flyktingförläggningen kan vara en möjlighet, kanske den enda möjligheten att rädda laget från nedflyttning. Han erbjuder 57 träningsugna spelare från en mängd länder att vara med på lika villkor och lyfter därmed sin klubb från en väntad nedflyttning i serien till att istället nästan nå en uppflyttning.

Marcus Priftis

En helt annan berättelse har Linda Lundqvist som är initiativtagare till – och ordförande i föreningen Rung. Föreningen verkar för resandekulturens fortlevande. De vinster hon arbetar för är inte lika snabba och tydliga som inom idrotten utan en kamp mot ett misstroende som byggts upp genom århundraden och som inte låter sig vinnas på en säsong. För henne är varje litet steg en möjlighet att genom kunskap medvetandegöra och synliggöra den verklighet som de som har makt och tolkningsföreträde inte vill låtsas om. Genom att arbeta med romsk solidaritet har Linda Lundqvist engagerat sig i de fattiga romerna som kommer från Rumänien och tigger på svenska gator. Hon är nog med att framhålla att; vi är inte överordnade dem utan hjälper dem på deras villkor ungefär som man skulle göra med en släkting.

I boken finns många fler exempel på dem som med ett vinnande koncept på olika sätt engagerar sig för ett inkluderande samhälle. För att nämna några finns Sofia Nerbrand, en av arrangörerna till Malmös kippa-vandringar, Anna Rehnvall som driver en informationssajt på nätet, Johanna Rubin Dranger som är initiativtagare till "Kunskapsbanken Bilders makt", Kevin Broberg som är en av "Frillesås Friendships" kärntrupp.

Från snack till verkstad är en bok som gör en glad för att den visar att det inte behöver vara så svårt och krångligt att arbeta med mångfald. De "eldsjälar" som lyfts fram i boken är människor som av olika anledningar och med olika bevekelsegrunder känt sig manade att berika den svenska mångfalden oavsett politisk tillhörighet. Marcus Priftis försöker mellan och i berättelserna ibland förklara teoretiskt vad anti-rasism är för något och vilka begrepp som är värda att lägga på minnet. Strunta i och hoppa över de delarna om du inte känner dig bekväm med det. Boken som helhet visar med all önskvärd tydlighet att antirasism är det enda vettiga. Antirasism är utvecklande, roligt och väldigt lönsamt!

Ann Hellman

Ny lag

Ny lag gäller inte för personer med barn

Ändringen i lagen började gälla den 1 juni.

Ändringen i lagen innebär att den som har sökt asyl och fått ett beslut om avvisning eller utvisning inte längre ska ha rätt att få ekonomiskt bistånd från Migrationsverket eller kunna få sitt boende betalt av Migrationsverket.

Ändringen i lagen gäller den som är över 18 år och har fått avslag på sin ansökan om asyl som inte längre går att överklaga eller ett beslut om avvisning eller utvisning där tidsfristen för frivillig avresa har tagit slut.

Personer som bor med barn under 18 år, som de är vårdnadshavare för, är undantagna från den nya lagen.

Den 1 juni påverkades 4 269 personer av lagen. Av dessa bodde 1 373 i Migrationsverkets boenden och 2 923 i eget boende.

Källa: Migrationsverket

Özz Nûjen.

En av landets populäraste komiker

Finns det någon särskilt åsidosatt svensk historisk händelse som du skulle vilja berätta om?

Ja bl.a. så var annekteringen och försvenskandet av Skåneland väldigt blodigt. Det var ett enormt förtryck och förföljelse av skåningar tills de blev svenskar t.ex. Ronneby Blodbad.

När du var i Skavlan så klippte norsk tv bort en del av din kritik mot hur Norge behandlar romer. Känner du ibland att du går för långt?

Nej. En kan inte – och kommer aldrig att kunna – gå för långt ifråga om att kritisera länder och stater som trampar på och ignorerar mänskliga fri och rättigheter. Som medmänniska vill en inte att andra medmänniskor far illa eller behandlas orättvist.

Hur kommer det sig att du är

så engagerad i antirasistiska frågor?

För att rasism dödar och förtrycker. Jag som kurd har tyvärr både fått se, och upplevt, hur ett rasistiskt och förtryckande land som Turkiet dödat och ännu idag dödar kurder enkom för att de är kurder. Det vore en skam för vårt fina Sverige om vi skulle gå lika långt och hemfalla åt sånt människoförakt... därför är jag engagerad och bryr mig om vårt Sverige.

Är du utsatt för näthat? Hur känns det?

Hur ska man tänka eller göra om man blir utsatt tänker du?

Ja jag är utsatt för näthat. Och det känns ärligt talat inte bra alls... Men vi måste kämpa för varandra och de andra. Vad är alternativet? Att låta det fega hatet vinna? Nej tack, vi vann igår mot hatet, vi kommer att vinna idag och även vinna imorgon!

Många unga ser dig som en förebild. För att du är orädd, rolig och smart. Är du en bra förebild?

Nej jag är ingen bra förebild. Jag har alldeles för många brister och svagheter. Jag ser de unga som mina förebilder. Jag tror på dem, och den nya generationen kommer att minnas oss med skam och en känsla av: "Vad fan höll de på med idioterna med sin rasism, sexism och miljöförstöring?!"

Har du själv någon förebild som du vill berätta om?

Min mor och far. När det väl har gällt så har de alltid funnits där för mig och mina syskon. Min eviga tacksamhet till dessa två.

Favoriträtt?

Kurdiska köket och dess enorma utbud gör så att jag har svårt att välja.

Linda Lundqvist

Vad är viktigast för att bli en bra komiker? Att våga. Att tro på sitt material. Att inte ta sig själv på för stort allvar men att ta jobbet som komiker på allvar.

När du sitter i tv så är du så snabb på att svara. Har du en massa svar färdiga, eller tänker du så snabbt?

Nej jag säger det jag tycker och tänker i stunden. Inte alltid så bra egentligen, men det blir nästan alltid ärligt iallafall.

Du poserar lättklädd på affischerna till "Sveriges historia" tillsammans med Måns Möller. Hur kom ni på att ni skulle göra det?

Det skedde på plats i fotostudion. Vi skulle byta om till andra kläder men sen när vi såg på varandra och hur vi såg ut började vi att skratta. Då tänkte vi att då kör vi såhär! Naket och sant!

Fakta

Namn

Loran Özz Ceko Nûjen

Född

20 juni 1975 i Bismil i den kurdiska delen av Turkiet

Yrke

kurdisk-svensk ståuppkomiker, manusförfattare, programledare och skådespelare

På Svenska Standupgalan 2014 blev Özz Nûjen korad till Årets manliga komiker med motiveringen:

"Med en utstrålning som försätter berg och en vilja att förändra världen är han branschens ledstjärna. Han har visat att han vill och kan leda nationen men vi hoppas han förgyller våra scener i många år framöver."

Hemsida

<http://özz.nu/>

Det finns ingen rättvisa utan gemenskap

Jag är en av dem som är med och driver Gemenskapsmåltiden i Luleå och vi är ofta tvungna att utvärdera verksamheten. Vad håller vi på med? Hur hjälper vi dem som är hemlösa, arbetslösa, sjuka, eller missbrukare? Vi har bara en måltid! Vi bjuder på mat, kläder, dusch- och tvättmöjligheter, och tillsammans med Läkare i världen kan vi hjälpa till med sjukvård. Men när vi stänger lämnar folk oss med samma problem som de kom. Då vi måste fråga oss själva, "Har vi hjälpt dem?" Det kan vara lätt för mig ibland att tänka att vi borde sluta. Att vi borde lämna det här jobbet till de professionella eller till politikerna. Vi har fått frågan förut, om det vi gör verkligen hjälper, eller bara möjliggör för dem att fortsätta att vara lata och kriminella? Deras fattigdom är ju inte mitt problem, varför ska jag hjälpa dem?

Ibland vill jag bara blunda. Ibland vill jag inte längre lyssna för att jag är trött. Jag tröttnar på att se tiggare, jag blir frustrerad över att deras situation inte förbättras, känner mig sliten när vi måste hantera bråk mellan våra hemlösa vänner. Jag blir ledsen av att möta missbrukare (oftast en svensk) som fortsätter att dricka. Men jag kan inte bara stänga ute dessa människor, för jag vet att de också är skapade till Guds avbild. Jag förstår att deras fattigdom också är mitt problem. Fattigdomen försvinner inte för att vi blundar. Fattigdomen försvinner när

rättvisa sker i samhället, och rättvisa är omöjlig utan gemenskap. Så länge vi inte delar gemenskap med våra fattiga medmänniskor kommer de alltid att vara utsatta och fattiga. Gemenskapen gör det möjligt att se varandra, att ta ansvar för varandra, att visa respekt och ge ömsesidig hjälp.

Ett problem är att vi kan ha svårt att förstå fattigdom. Vi ser de fattiga på gatan från vårt bekväma och privilegierade perspektiv, kanske dömer vi dem. Vi känner dem inte och vi förstår inte deras situation, men vi dömer dem ändå. Vi vet inte hur det är att bo i en bil eller att sakna möjlighet till dusch och tvätt. Vi kan inte riktigt sätta oss in i hur det är att vara hungrig och desperat. Det flesta av oss vet inte heller hur det kan vara att leva med en psykisk sjukdom som några av våra vänner lever med. Men vi ändå har lätt att döma andra.

Fattigdom är obehaglig, smutsig, obekvämt och ibland farlig. Därför vill de flesta av oss privilegierade människor inte ha någonting att göra med de fattiga. Fattigdom skapar våld och brott och en vanlig reaktion är att skydda oss från det. Vi bygger murar och distans. För att slippa ha dåligt. Kanske skänker vi pengar till någon välgörenhetsorganisation och hoppas att de ska kunna göra nytta. Vi anställer andra för att ta hand om de fattiga. Men vi har glömt bort en viktig

sak i att bekämpa fattigdom, och det är gemenskapen. Vi glömmer lätt att vi tillhör varandra. Det spelar ingen roll om de fattiga i kommer från Sverige, Rumänien eller något annat land. Om vi vill att rättvisa ska ske i världen behöver vi börja i vårt eget samhälle och vårt eget hem. Hur kan vi förvänta oss att andra länder ska fördela skörden rättvist om inte ens vi försöker göra det här i Sverige? När vi har lärt känna de fattiga förstår vi att de inte är dåliga människor. Det är fattigdomen som är dålig.

Vi fortsätter med gemenskapsmåltiden varje tisdag och med Café Dik Manus på måndagar. Vi vill gärna fixa allas problem. Men det kan vi inte göra. Vi vill gärna förändra systemet och skapa någonting bättre, men det händer inte över en natt. Jag tror dock att vi måste börja någonstans och det bästa är att börja här och nu. Jag förstår att gemenskapsmåltiden inte är lösningen på världens problem, men jag tror på att någonting bättre kommer. Jag har hopp för framtiden. Just nu kan vi känna oss i solidaritet och att leva rättvist i nuet. Under gemenskapsmåltiden är vi inte längre främlingar utan vänner. Ibland är det tungt, ibland tröttnar jag, ibland undrar jag, "varför gör vi det här?" Och det jag landar i är att det finns ingen rättvisa utan gemenskap.

Josh Armfield

Samhället är som en buss

Han sitter med en blombukett vid fönstret, längst bak på buss 6 i centrala Malmö. En prydlig man i 75-årsåldern. Ser glad och förväntansfull ut. Samtidigt: det är något oroligt över honom. Så fort jag slår mig ner på sätet intill frågar han hur man byter buss till 132:an.

”Eller 134:an, det går lika bra.”

Han ska kanske till Löddeköpinge, tänker jag. Båda bussarna går dit. Blomfarbrorn fortsätter fråga. Är det bäst att byta vid Konserthuset eller Värnhemstorget? Går bussarna från samma hållplats som den som vår stadsbuss släpper av oss vid? Inte det? Är det långt att gå mellan stolparna?

Till vänster om mig på vårt tredelade säte sitter en yngre man. Jag har råkat sätta mig på en flik av hans jacka och ber om ursäkt. ”Ingen fara”, säger jackmannen och ler. Blomfarbrorn böjer sig fram, han vill haka på, prata mera, snacket är liksom redan i gång, vi är tre okända män som samtalar på en buss och vi gillar det. Han ler mot jackmannen och säger något som jag inte uppfattar. Jackmannen förstår inte heller. Blomfarbrorn upprepar orden, men det hjälper inte.

”Det är amarinja”, förklarar blomfarbrorn. ”Jag bodde två år i Addis Abeba. Behandlade -spet-älskepatienter där.” Han fortsätter: ”Varifrån kommer du?”

Frågan är inte ställd till mig. Jackmannens svar är artigt, men tonfallet har en viss spets:

”Från Sverige.”

Blomfarbrorn ser otålig ut. ”Jaja, men dina föräldrar, varifrån kommer dina föräldrar?”

”Från Somalia. Men amarinja, det är ett annat språk. En del talar det i Etiopien, men inte alla där heller.”

Bussen passerar en av Malmös pampiga innerstadsskolor. ”Här gick jag i skola som pojke”, säger blomfarbrorn. Vi börjar prata om skolfrågor, om att det är trångt på Malmös skolor eftersom så många barnfamiljer bor i staden.

Jackmannen nickar. Han vet allt om elevtrycket på skolorna: han sitter i Malmös grundskolenämnd, säger han. Då känner jag igen honom: Mubarik Abdirahman, S-politiker. Så är bussen framme vid min hållplats och jag kliver av.

Nästa dag stökar bussamtalet runt i mitt huvud. Blomfarbrorns fråga ”Varifrån kommer du?” Syrligheten i Mubariks röst när han svarade.

Hur ofta får han den frågan egentligen?

Jag tar reda på hans telefonnummer och ringer. Mubarik minns bussresan med glädje. ”Trevligt och ovanligt att prata på

en buss.” Frågan om ursprung är han mer kluven till. Han får den jämt och ständigt.

”Varje gång är det som ett konstaterande: du är inte härifrån. Jag lämnade Somalia när jag var fem år gammal. I dag är jag 33. Jag har levt större delen av mitt liv i Sverige. Ändå är det de där fem första åren av mitt liv som man efterfrågar”, säger Mubarik.

Det är egentligen inget fel på frågan i sig, poängterar han. Nyfikenhet på andra människor är något bra. Och han gillade farbrorn med blombuketten: hans tonfall var inte illvilligt. Men...Mubarik får frågan så ofta. Frekvensen gör honom lite matt.

”Det vore skönt om människor lite oftare utgick från att jag kommer härifrån. Jag är ju ändå -uppväxt i Stockholm.” Mubarik reser ofta till London. Där frågar ingen ”Where are you from?” och det är lite av en befrielse.

En buss är som ett samhälle i miniatyr. Ett gemensamt projekt som rör sig framåt, befolkat av människor med olika bakgrund, i olika åldrar, med olika mål. Nuet – till exempel hur man byter till buss 132 eller 134 – är viktigare än passagerarnas ursprung.

Mannen med blombuketten klev av buss 6 vid Värnhemstorget. Mubarik visade honom vägen över torget, till hållplatsen med bussarna mot Löddeköpinge.

Niklas Orrenius

Jag har ursäktat socialdemokraterna för sista gången

Jag är i det närmsta född socialdemokrat. Det var finrestaurang på första maj och det var mamma som röt framför TV:n när Ulf Adelsson dök upp i rutan. Jag har i vuxen ålder naturligtvis tänkt igenom min egen politiska hemvist både en och två gånger, men alltid till sist konstaterat att "nä, jag är sosse".

Att se sig själv som socialdemokrat i Sverige 2016 är dock ingen enkel affär. Det börjar snarare likna ett synnerligen destruktivt förhållande. Ett sådant där man ständigt blir sviken, ständigt förlåter, ständigt blir sviken och så vidare. Men äntligen har jag fått råg i ryggen. Jag tänker resa mig, gå och aldrig kommat tillbaka.

Sossarna måste vara det enda partiet som vi förväntas älska för det de egentligen är eller

borde vara och aldrig för vad de faktiskt är. Droppen för mig har varit det senaste årets fullständiga tvärvändning i migrationspolitiken. Det var knappt en millisekund mellan Stefan Lövens brandtal på en demonstration för flyktingarnas rättigheter i Stockholm och det beryktade "andrummet". "Andrum", vilket fruktansvärt ord att beskriva drunknade spädbarn med. Nu skriver vi juni 2016 och i dagarna förväntas beslut tas som kommer ge Sverige den flyktingpolitik som sverigedemokraterna förordar. När det gäller flyktingpolitik så spelar det alltså ingen roll om jag röstar på S eller SD längre.

Det kommer förmodligen leda till att många ser det senare alternativet som ett möjligt alternativ på ett annat sätt än tidigare. Facit finns redan på andra håll i Europa: när de större partierna på höger eller vänster-

kanten söker efterlikna det för nationen aktuella populistiska eller fascistiska partiet så minskar deras väljarstöd till förmån för det radikalare alternativet.

Det kommer i vilket fall som helst att leda till min egen definitiva skilsmässa från S, det enda parti jag någonsin känt mig frestad att gå med i (vilket jag då blivit strängeligen avrådd från att göra av personer som tidigare varit aktiva, vilket i sig är intressant).

Däremot har jag inte ändrat min egen politiska uppfattning. Jag ser mig fortfarande som socialdemokrat. Men just därför är det omöjligt för mig att rösta på det svenska socialdemokratiska partiet efter året so gått.

Tobias Lundeqvist

Gabor

Foto: Simon Lidestav

Som en maskros

Som en maskros flyktigt livet är
 Dess rötter kämpar febrilt att hålla sig fast
 När tiden är inne krävs ett öppet sinne
 Dit vinden bär går inte destination att finna
 När färgen skiftat från gult till grått...
 Är tiden inne att vinden följa
 Var fröet sin kosa styr är för vår hjärna ett stort bestyr
 Maskrosen blommar som livet snabbt
 När livet skiftar skepnad och lurar visheten förlorar
 rötterna sin makt
 Till slut hittar fröet stället att gro
 Och att ge livet nya möjligheter
 med nya besvär och gno

Kalle Ek

© Kalle Ek 2016

BISARR NOSTALGI

Under delar av 90- talet hängde jag på ett självstyrande ungdomshus. Vi hade mötes- och replokaler, café, arrangerade konserter och drev en bokhandel. Utöver detta och en mängd andra saker var vi också engagerade i den antirasistiska och antifascistiska rörelsen.

Det var på den tiden mynttelefonerna fanns kvar och i hallen stod en sådan. Dom brukade ringa dit på kvällarna, nazisterna. Alltid onyktra, alltid med ljudet av en eller annan pågående fest bakom sig. Dom blev alltid lite besvikna när nån av oss tjejer svarade. Dom ville boka tid att slåss, att vi skulle göra upp ”man mot man”. Vi nappade förstås aldrig, vi ville krossa fascismen, inte slåss med enstaka skinnskallar. Kom här om dagen på att jag så sjukt det än låter saknar de där samtalen.

Jag vill på inget sätt skönmåla 90- talets nazistiska rörelse. Den var vidrig, mördade homosexuella, vänsterfolk eller människor med ”fel” hudfärg som råkade komma i deras väg. De hotade, sprängde, slogs med knivar och hade skjutvapen. Under många år av mitt liv levde jag i rädsla för dom. Det är verkligen inget att sakna.

Behövde fundera lite över vad denna konstiga saknad bestod i, och kom fram till att dom åtminstone var ärliga. Ärliga och öppna med sin nazism, så öppna att de blev utdefinierade av samhället i övrigt. De utgjorde ett fysiskt hot, men aldrig ett par-

lamentariskt sådant. Ofta var det de trasiga killarna. Vi viste det på 90- talet, och mitt i alla hot och våldsdåd tyckte vi faktiskt synd om dom, blev genuint glada om någon lade av med nazismen och började styra upp sitt liv.

Jag saknar att någonstans kunna tycka synd om fascisterna, jag saknar telefonsamtalen på fredags- och lördagskvällarna när de ringde och försökte boka en tid för att slåss. Jag saknar tiden då de som tyckte det var OK att elda upp flyktingförläggningar var så uppenbart trasiga. Och framför allt saknar jag ett samhälle som såg det de sysslade med som sjukt.

I dag är det mycket få som kallar sig nazister, nationalsocialister eller fascister. Ord som Sverigevän eller stolt europé har tagit över. De flesta skulle säkert inte känna sig hemma i 90- talets nazistiska rörelse, eller själva definiera sig som fascister. Rakade huvuden och bomberjackor har ersatts av kostymer och slipsar. Drömmarna om det tredje riket med vurmande för någon form av helyllesvenskt folkhem för de utvalda.

De åsikterna som på 90- talet fick ett fåtal att gå med i organisationer som Vitt Ariskt Motstånd behöver du inte ens kallas extremist för att hysa i dag. Hakkorsen och varghakarna ersatts av små gulliga blommor, bomberjackor av folkdräkter.

De fega ynkryggarna som smyger sig fram i natten för att elda upp flyktingförläggningar för barn eller attackera sovande romer hejas fram av en hejklack. En hejklack som enligt opinionsundersökningar nu ligger och nosar på 18 % av alla röstberättigade i Sverige.

Nazisterna behövs helt enkelt inte längre. 90- talets skinnbulor där flera säkert skulle diagnostiseras med antisocial personlighetsstörning har ersatts av ett helt samhälle och en hel byråkratisk maskin som borde få samma diagnos.

När blev det svenskt att inte ha nån empati? När blev det europeiskt att tycka det är bättre att människor drunknar än att de tar sig hit till den relativa tryggheten i vår del av världen? När blev det OK att under den största flyktingkatastrofen sen andra världskriget fortsätta att bygga stängsel och murar som gör det omöjligt att ta sig till Europa på legal väg. När blev det OK att tvinga människor in i händerna på människosmugglare? Hur kommer det sig att våra hav fylls av lik natt efter natt utan att våra regeringar säger nog – nu öppnar vi gränserna.

När blev det att hetsa mot alla dem som är svagare än dig själv något att vara stolt över? Något att lägga ut på Facebook, något att trycka på din t-shirt? När började vi andra om än motvilligt acceptera att leva i detta psykopatiska samhälle med dess grava empatistörning?

Det några rakade, fulla, unga, empatistörda män på 90- talet drömde om genomförs glatt i dag av kostymklädda kvinnor och män i maktens korridorer. De behöver inte ringa någon för att slåss, de behöver inte gå med knivar eller skjutvapen eller spränga bomber för att begå sina mord. Det vi andra drömt mardrömmar om händer just nu.

Jag vaknar kallsvettig om natten med bilderna av döda barn som sköljts i land på Medelhavets stränder på näthinnan. Famlar i mörkret för att försäkra mig om att de barnkropparna som sover bredvid mig i sängen är varma och fulla av liv. Ligger med gråten i halsen och lyssnar på deras andetag och hoppas, hoppas att vi aldrig kommer behöva det här samhällets hjälp.

Hanna Höie

Sommar, sol och sexuella trakasserier

Nu är det sommar igen och rapporterna om sexuella trakasserier av kvinnor börjar rapporteras in igen. Händelserna och rapporteringen från Köln om de trakasserier av kvinnor som skedde under nyårsnatten har gjort att det som hände i somras under festivalen We are Sthlm i Kungsträdgården i Stockholm har hamnat i ett nytt sken. För även i Stockholm blev ett stort antal unga flickor utsatta för ofredanden av gäng med unga män.

Att kvinnor utsätts för övergrepp i Stockholm och Köln är fruktansvärt, men det är tyvärr inget nytt. Att polisen i Sverige skapar ett register över misshandlade kvinnor men ignorerar männen som ofredar dem är däremot både uppseendeväckande och märkligt.

Det som hände i Stockholm, Kungsträdgården, under festivalen har inte rapporterats i media eller förenalett några större åthävor från polisens håll. Man skulle kunna se det som ett sätt för PK-samhället att mörklägga brott som begås av unga män med utländsk bakgrund, en analys som delas av delar av poliskåren och polischefen Peter Ågren säger att: "Vi vågar ibland inte säga som det är för att vi tror att det spelar Sverigedemokraterna i händerna". Men det som hände i Kungsträdgården har varken med alla unga män att göra eller med den svenska migrationsdebatten. Det handlar om en speciell kategori män, oavsett etnicitet, som kommer undan utan repressalier och kan upprepa samma mönster gång efter annan för att brott mot kvinnor är lågprioriterade.

Det som hände i Stockholm osar katt och känns mer som en efterkonstruktion av polisens eget misslyckande och en form av ignorans. Men det kan också vara så att man helt enkelt inte har brytt sig för att det ses som ett oviktigt brott, vilket man i så fall kan fundera på varför det är?

Kvinnor har per definition utsatts för övergrepp i Köln, Stockholm, Skellefteå, Umeå, Göteborg och alla andra städer så länge som det har bott människor på dessa orter. Alltså långt innan de unga männen med utländsk bakgrund befann sig i vårt land. De flesta kvinnor kan vittna om de har blivit utsatt för sexuella trakasserier. Det har däremot inte ansetts ha något större nyhetsvärde

förrän nu när rasismen kan maskeras i omtanken om kvinnor. Är det då okej att män med samma ursprung tafsar och hotar eller varför har ingen reagerat tidigare?

Hade det till exempel uppdragats att det var ovanligt många ungdomar som ertappats med narkotika under en ungdomsfestival, då hade det varit fullt pådrag från myndigheterna. Vid en sådan jämförelse kan man konstatera att hade det varit något annat brott än ofredande av unga kvinnor hade media, polis och myndigheter funnits på plats och uppmärksammat det från alla vinklar. Man hade inte nöjt sig med mindre än att se till att ungdomarna försvann från platsen, det hade gjorts gripanden och utredningar och berörda myndigheter hade kopplats in.

Hur svårt kan det vara? Ingen människa har rätt att förgripa sig på en annan människa! Ändå sker det, om och om och om igen i hemmen, på festivalerna, i skolorna och så vidare och dessutom med samhällets tysta samtycke. Att tiga om övergrepp har också en annan sidoeffekt, nämligen att alla unga män ses som potentiella antastare.

Det är nog dags att börja prata om alla som identifierar sig som kvinnor och deras upplevelser av övergrepp och göra något åt problemet istället för att tiga ihjäl det. Sluta komma med lama ursäkter till varför man som polismyndighet inte bryr sig om brottet.

Kanske skulle det även vara på sin plats att vår statsminister – eller någon annan i ledande position – gick ut och berättade det som är

uppenbart för de flesta: att en av anledningarna till att polisen inte rapporterar eller tar anmälningarna på allvar är att dessa övergrepp förekommer på varenda festival. Att det är vardagsmat. Att sen polisen väljer att inte ta det på allvar handlar om att det "bara" är sexuella trakasserier och då är det i polisens ögon lungt. Det behövs nog en regelrätt våldtäkt för att rektionen ska infinna sig, annars är det mesta att betrakta som ganska normalt. Inte ens då blir ju reaktionerna särskilt stora, det diskuteras hur kvinnan var klädd, hur/om hon druckit, varit flirtig och kanske haft tidigare sexuella kontakter. Bara då omtanken om kvinnan kan maskera rasism rasar samhället mot våldtäkt och våld mot kvinnor. Var tog lika inför lagen vägen när brott mot kvinnor är så lågt prioriterade?

Redaktör Britt-Inger Hedström Lundqvist

Illustration: Thord Kristiansson

Studiecirkel - fotoutställning - föreläsningar - seminarium

Dik Manusch Vänner är en ideell intresseförening som verkar för fortlevnaden av tidningen Dik Manusch. Föreningen jobbar för att skapa kulturarrangemang, insamlings och kunskapshöjande aktiviteter där överskottet kommer att tillfalla tidningen Dik Manusch.

Till Sverige kommer människor som tackvare den fria rörligheten kan ta sig över gränserna till rikare EU-länder. De väljer att sitta på våra gator och tigga eftersom alternativet i hemlandet är värre. En kvinna sa att ”jag står ut med den här förnedringen så mina barn ska kunna gå i skolan. Jag vill att fattigdomen ska dö med mig och kunskap är det enda sättet att ta sig ur den”. Utställningen är framtagen av Dik Manusch Vänner för att bidra till att höja kunskapen om EU-migranter.

Du som arrangör kan boka olika block, se efterföljande förklaring.

Block 1 **Studiecirkel**

Tanken med studiecirkelarna är att det ska bli ett samtal om tidningen utifrån det perspektiv som var och en läser tidningen. Reportagen läses och diskuteras utifrån den egna erfarenheten och vidgar deltagarnas synsätt och uppfattning om innehållet i reportagen. Studiecirkeln är upplagd på fem träffar à minst 2x45min per gång. Ska man träffas en gång i veckan, en gång i månaden? Hemma hos varandra? I Sensus lokaler eller föreningens lokal? På ett café? På nätet?

Block 2 **Utställningen**

Utställning lämpar sig bra i bibliotek, skolor, kyrkor, på äldreboenden, mässor, marknader, offentliga lokaler m.m.

Utställningen är en skalbar utställning som består av 25 bilder i A3 format med tillhörande texter. Ni väljer att använda 5-25 bilder.

Utställningslokalen ska vara tillgänglighetsanpassad och finnas tillgänglig i god tid före installation. Du som arrangör bokar lämplig lokal och står för lokalkostnaden. Utställningen ska vara kostnadsfri för besökare.

Utställningen transporteras i två stycken väskor med skyddsfolie runt varje fotografi.

Utställningen stannar 3 veckor om så önskas.

Via Sensus är utställningen försäkrad till, från och under arrangemanget.

Du som arrangör ansvarar för att ta emot och sätta upp utställningen men också att packa ner den enligt anvisningar och skicka den till nästa utställare. Var den ska skickas kommer ni bli informerade av Dik Manusch Vänner.

Kostnader för utställningen 1500kr ink. moms exklusive frakt.

Block 3 **Utställning med tillhörande kulturarrangemang** t.ex. panelsamtal, personliga berättelser m.m. Utställning se Block 1

Block 3 kan lämpa sig för offentlig sektor, politiska sammanhang, på arbetsplatser, inom olika myndigheter m.m.

Foto: Anneli Sandberg

Foto: Britt-Inger Hedström Lundqvist

Utställningen kan användas på många olika sätt och möjligheterna är oändliga! Det är ni själva som bestämmer vad som passar bäst för er och er verksamhet. Vi kan hjälpa er att Anordna samtal
Bjud in en person som har egen erfarenhet av Eu-migranter. Kanske en EU-migrant eller någon som deltar i verksamheter kring EU-migranter. Den personliga historien är starkast och mest berörande.
Bjud in lokala politiker, visa utställningen och ha en debatt om vad kommunen på er ort gör för EU-migranterna.

Block 4

Föreläsning med eller utan utställning

Föreläsningarna är ca 45 min – 1h lång.
Det finns ett urval av föreläsare att koppla till utställningen beroende på vilket budskap som står i fokus för de som visar upp utställningen. Nedanför kommer några förslag.
Dik Manus, tidningen som väcker känslor.
Minoriteten romers fem olika grupper och historiken.
EU-migranterna i vår samtid, samtal där även EU-migranter kan vara med och prata.
EU-migranterna i Rumänien, personliga berättelser av aktivister som varit på plats.

Alla föreläsarna pratar utifrån ett personligt perspektiv och deras egna erfarenheter i arbetat med EU-migranterna. Föreläsningen sker i dialog med publiken och det kommer finnas utrymme för frågor och samtal efteråt.
Kostnaden för föreläsarna varierar på vilken föreläsare och vilken infallsvinkel man vill ha. Priser varierar från 4000 kr och uppåt ink moms exklusive resor och uppehålle.

Block 5

En seminariedag hel eller halvdag med utställning och kunskapshöjande workshop

Vi kan hjälpa er att sätta ihop en seminariedag där även utställningen kommer att ingå. Seminariet består av två till fem föreläsare beroende på vad ni vill ha ut av seminariet. Kontakta oss för vidare information.

Block 3-5: Ni som arrangerar kan, om så önskas, ta inträde till arrangemanget. Dock ska utställningen vara kostnadsfri övriga dagar.

Marknadsföring

Den lokala arrangören ansvarar för att marknadsföra arrangemang i sina nätverk. Sensus hjälper till att ta fram marknadsföringsunderlag. Samtliga samverkanspartners och finansierers loggor ska vara väl synliga i all marknadsföring.

Kontakt: Helen Hugosson Strandemo, dikmanusch@gmail.

Du behövs

Att göra en tidning kräver artiklar, illustrationer, bilder osv.
Bidra till gatutidningen Dik Manus!
Skicka in till dikmanusch@gmail.com och hjälp utsatta människor med ditt bidrag.

Den smått otrolige Nicolae Ceaușescu

Det finns mycket som är intressant med Rumänien, många olika välkända personligheter har satt sin prägel på den rumänska historien som t.ex. Dracula, Ilie Nastase, Nadia Comaneci och även Nicolae Ceaușescu.

Han är nog den av de världsberömda rumänerna som mest berört människors privatliv. Han satt vid makten ett kvartssekel och hann på den tiden förstöra ett helt lands framtid.

Nicolae Ceaușescu föddes 1918 i en fattig bondefamilj i den lilla byn Scornicești som ligger i Oltenia i södra Rumänien. Vid elva års ålder kommer han till Bukarest och börjar jobba som skomakarlärling. Efter några år blir han aktiv i Arbetarpartiet och blir fängslad flera gånger för anstiftan till strejk. 1943 träffar han den då blivande presidenten Gheorghe Dej, som han delade fängelsecell med och skaffar sig kontakter. 1965 kommer Nicolae till makten efter att Gheorghe Dej blivit störtad. 1971 besöker Nicolae Kina och Nordkorea och börja skapa sin egen personkult efter modell av Mao Tse Tung och Kim Il Sung.

1974 blir Nicolae Ceaușescu Rumäniens president. Kort efter att han tagit makten

kommer han tillbaka från ett besök i Moskva med ont i halsen som inte går över. Före presidenten Gheorghe Gheorghiu-Dej dog av en snabb form av cancer, somliga säger lunginflammation, vars första symptom var halsont. Gheorghe hade tillbringat sin semester i Sovjetunionen. Det blev aldrig officiellt, men Ceaușescu framhöll att han hade bevis för att Kreml avrättade Dej med strålning, som straff för sin olydnad.

Nicolae fick därför panik och lät skicka efter en mängd läkare från hela världen. Ingen hittade något fel på honom och en läkare ordinerade kamomillte och avhållande från drag, även från fläktar och luftkonditionering. Kort därefter avlägsnades alla fläktar och air-condition från alla hans residens och kontorsbyggnader han kunde tänkas att komma att besöka. Under alla hans utlandsbesök, främst i Nordkorea och Sydamerika beordrade han att alla luftkonditioneringar skulle stängas av där han skulle göra besök.

Flera utrikesministrar spenderade hela nätter med att täta dragiga fönster och ventilationspjäll på hotell efter att Nicolae hade känt ett drag i sitt sovrum. Det är dock inte troligt att luft-

konditioneringen i NASA Space Center eller Texas Instruments i Dallas stängdes av, trots att han ville det.

Ett av hans fanatiska intressen var att titta på film, trots att han aldrig i sitt liv varit på bio. Han hade låtit bygga en fullt utrustad biografsalong i alla sina palats och många kvällar började filmvisning klockan 22.00 prick.

Den internationella flygplatsen i Bukarest tyckte Ceaușescu var alldeles för stor. Det rumänska folket skulle inte resa utomlands sa han och lät dela av halva terminalbyggnaden och gjorde den till en "Presidentpaviljong" till sig själv, inredd i ljusbrun marmor. Den användes bara ett par gånger om året och stod tom men under ständig polisbevakning när han inte använde den. Senare blev den även en VIP lounge till viktiga gäster och statsöverhuvuden som besökte Rumänien.

En av hans drömmar och planer var att bli medlare i Mellanöstern mellan Palestina och Israel och på det sättet kunna få Nobels fredspris. Nicolae hade flitiga kontakter med många statsöverhuvuden som Yasser Arafat, Sadat, Menachem Begin, Ghaddafi och Golda Meir.

Nicolae Ceaușescu hade låtit bilda Centralinstitutet för kemisk forskning i Bukarest

speciellt för sin hustru Elena. Utan att ha någon som helst kunskap i kemi samlade Elena Ceaușescu vetenskapliga titlar på hög. Utomlands samlade hon varje diplom och utmärkelse hon kunde få och dekorerade sitt kontor med dessa. Hon spenderade dock mesta tiden på sitt kontor för att hålla sig bota från de riktiga vetenskapsmännen, som hon varken kunde eller ville prata med.

Nicolae och Elena upptäckte att om de lade någon beundrande kommentar om någon bil, när de var på statsbesök, så kunde de få en bil i gåva. I Tyskland hade Nicolae fått en Mercedes 600, en Mercedes 450 och en fullt utrustad husbil efter att ha beundrat dem.

Dessa fordon användes aldrig, för de hade redan en stor fordonspark som de fått av den rumänska regeringen. Nicolae var stolt över den rumänska bilindustrin, bilmärket Dacia, vilket var en licensbyggd Renault 12 och han använde själv en sådan. Utvändigt såg den ut som en vanlig Dacia 1500, men han hade låtit specialbygga den så att den innehöll all lyx man kunde önska sig.

I juni 1975 var paret Ceaușescu på besök hos kung Hussein i Jordanien på dennes sommarställe i Aqabaviken. En kväll efter middagen när de promenerade längs vattnet utbrister Elena – "Jag vill ha den där jakten!" "Jag åker inte hem utan den!" Kung Hussein ursäktar sig med att den var hans person-

liga gåva till Alya, hans hustru, men säger att han omedelbart ska beställa en likadan från USA och föreslår att den ska döpas till "Vänskap". Ett år senare meddelade kungen att jakten var klar för leverans. För att kunna ha sin nya fina lyxjakt inom synhåll (Bukarest ligger ungefär 100km från närmsta hamn vid Svarta havet) beslutar Nicolae att låta gräva en kanal för ändamålet. Han räknar ut att kanalen skulle dra in slusspengar för fraktfartyg som skulle angöra hamnen i Bukarest. Han kommenderar fångar och militärer att gräva kanalen. 30 000 arbetare jobbade och många dog under det tunga arbetet. Kanalen kom aldrig till användning av något fartyg utom hans egen lyxjakt och senare någon turistbåt. Kanalen kallas i folkmun "Dödens kanal".

Han lät bygga ett palats i Bukarest. Det blev världens näst största byggnad efter Pentagon, 270 meter bred och 84 meter hög och 92 meter ner under gatunivå. Han kallade byggnaden för "Folkets hus" i ett försök att inte reta upp befolkningen.

30 000 människor fick flytta för att ge plats för bygget. 7000 hus fick rivas likaså flera kyrkor och ett sjukhus. Alla dörrhandtag och badrumskranar är i gediget guld. Nicolaes kläder var en statsangelägenhet i Rumänien. Det hela började 1972 när han var på besök hos Fidel Castro på Cuba. Castro berättade att han kommit på en sammansvärjning från CIA att smörja ett gift i hans skor så att hans hår och skägg skulle falla av. En Fidel Castro utan skägg – det vore otänkbart! Då bestämde Nicolae att han inte skulle ha samma kläder mer än

en dag. Alla hans kläder packades i tjocka genomskinliga platsäckar och förslöts med elektronik. De förvarades sedan i ett lager med klimatkontroll nära palatset i Bukarest där det alltid fanns ett års förbrukning av alla plagg. Allt som hade använts en dag färgades med bläck för att inte kunna användas av misstag, och brändes sedan. På sina resor hade han med sig ett tillräckligt antal och allt sparades för att brännas hemma i Bukarest. Elena hade samma förutsättningar, men som kvinnor är, fäste hon sig vid vissa kläder. Hon smugglade undan lite kläder, framförallt skor, som hon sparade till dess hon fick en av världens största skosamlingar. 1978 var Rumänien och Albanien de enda

länder i Europa som inte hade färg TV ut-sändningar. Ceaușescu lät emellertid installera ett system i Bukarest för sin egen familj. Han lät sprida rykten att flera utländska företag slogs om att få rättigheterna i landet och ville demonstrera sina system.

Både Nicolaes och Elenas födelsedagar fick han klassade som officiella helgdagar och hans porträtt pryddes alla officiella lokaler.

Om Nicolae Ceaușescu hade låtit få den mat de behövde och inte exporterat allt för att

kunna betala av Rumäniens utlandsskuld, kanske han hade levat idag. Han kanske t.o.m. hade blivit hjälte.

Detta är bara några historier om Rumäniens diktator, berättade av Ion Pacepa, en av Ceaușescus närmaste män, som hoppade av till USA 1978. Boken han skrev förbjöds givetvis i Rumänien.

För oss svenskar är det roliga historier, men för det rumänska folket blev det en mar-dröm.

Paradoxalt nog längtar fler och fler rumäner tillbaka till den tiden. Då fanns det jobb och alla inklusive romerna kunde försörja sig och sina familjer. De behövde inte tigga för att överleva.

Kalle Ek

Källor:

Pacepa Ion, Red horizons, Heinemann, London 1988

Foto:

romaniatv.net

wordpress.com

jurnalul.ro

automobileromanesti.ro

Per Leander, Internationalen

Dik Manusch är ett samarbete mellan

EFS-kyrkan

Våra sponsorer

ROSELL MEDIA

Tidningen Dik Manusch

Vill du bidra med gåvor till tidningen Dik Manuschs fortsatt existens?

Swish: 123 106 94 34

Bankgiro: 893-0703

Fågelungar som skriker

Att trixa sig fram mellan borden på en välfylld restaurang med gäster som har betalat för god mat och god service är ingen enkel match. Och innan du låter din irritation gå ut över den servitris vars intention är att göra ett gott jobb, så finns det några saker du bör tänka på.

Jag får lön. Jag får inget extra för det jag gör för dig just nu. Om du inte är en frikostig dricksare? Det är inte roligt för just mig att restaurangen är välfylld, tack för att du frågar. Min enda belöning för det är att min rygg värker mer än vanligt när du har ätit klart, att jag har betydligt mer att diska, och att mina fötter kommer att göra ondare än de brukar. När jag har slutat gå, bära och diska, så sover du, eller sitter på någon krog och pratar om livet.

Om det är något problem med maten, så finns det ingen som helst anledning att låta det gå ut över mig. Gå ut till min kollega i köket och var oförsämd i stället. Det känns mer rättvist. Kockar har ju lite mer mandat att vara otrevliga, och är dessutom alltid beväpnade. Gå ut och skäll på min kollega i köket, som stått och svettats som en galning för att uppfylla dina minutiösa krav när vi matar dig. Hen kan i alla fall försvara sig.

Det är något med restaurangbesökarens plötsliga oförmåga att föda sig själva som fascinerat mig sedan restaurangskolans första dag. Som fågelungar som skriker och vill att den halvsmälta masken deras mamma stöter upp ska ha rätt temperatur. Jag har ingenting generellt emot att mata människor. Det var faktiskt ett av mina stora

nöjen. En del kunder är fantastiska, och jag överröser dem med de kolhydrater som är en servitris enda sätt att visa verklig människokärlek. Mer krutonger? Bröd? Eller kan jag få bjuda på något annat som min chef inte kan sniffa upp och anklaga mig för att ha stulit? Men min människokärlek dör lite när du vill skicka ut maten för att den är "osalt". Det står ju salt på bordet, din dumma fan? Salta!

Att stå med vit struken skjorta med en nydukad matsal med putsade glas i ryggen och öppna matsalen för gäster är en speciell känsla. Lite som att se sitt omsorgsfullt smyckade sandslott mot horisonten, med en stor våg i bakgrunden som kommer att slå det i spillror. Vågen är förstås oförarglig. En kund som kräver att du ska ersätta hennes nylon-

strumpbyxor du spillt cola på när du efter nio timmars jobb snubblar på väskan hon ställt på golvet, är inte det. Särskilt inte när du känner din chefs ögon i ryggen och vet att du bara har provanställning. Så skäll inte på mig. Jag ler så det gör ont i käkarna, bär mer än mina handleder egentligen klarar för att ni ska få mat så samtidigt som möjligt, och försöker på ett artigt sätt att undvika era händer som kräver att få ta på mig under tiden jag bär.

Vid genomgången av hur kör-schemat ser ut för kvällen så ber min kollega mig att inte kalla dem för kunder. "Då låter det som om vi är prostituerade". Ja?

Linda Lundqvist